

Hoe kwetsbaar zijn bewoners voor lokale klimaatgevolgen?

Een onderzoek in Arnhem en Nijmegen

Net doel

De effecten van de klimaatverandering, waaronder wateroverlast en hittegolven, hebben een impact op de leefomgeving en de gezondheid van de bewoners.

De belangrijkste vraag was het begrijpen en identificeren van de unieke uitdagingen waarmee deze bewoners worden geconfronteerd; dit is van fundamenteel belang voor lokale gemeenschappen en individuen om tegenmaatregelen te bedenken om zo hun kwetsbaarheid en dus hun gezondheidsrisico's te verminderen.

Noe?

1

Verkennend onderzoek

Eerst werd een verkennend onderzoek uitgevoerd om een beter inzicht te krijgen in het onderwerp en de context van het onderzoek.

2

Enquête

Omdat de respondenten inwoner moesten zijn, gingen we van deur tot deur en gebruikte we een plattegrond om ervoor te zorgen dat elke straat, inclusief hoofdwegen, zijstraten, pleinen en binnenplaatsen, een flyer kregen

3

Interviews

Er werden interviews gehouden om verdere inzichten van bewoners te achterhalen.

HELPT U ONS?

Beste bewoners,

Wij zijn Lieke & Arianne, studenten aan de Universiteit van Wageningen en wij doen onderzoek naar het groen in uw wijk!

Zou u onze vragenlijst willen invullen? De vragen gaan over de natuur, het klimaat en participatie in de buurt.

Scan de QR code of maak gebruik van deze link
<https://ap.lc/MCSVs>

Onder de deelnemers verloten we enkele cadeaubonnen ter waarde van €20.

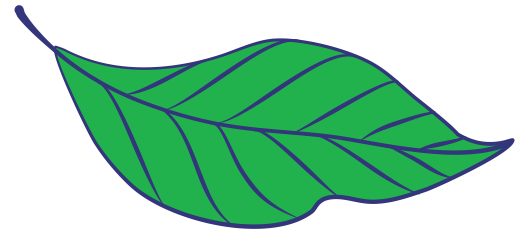
Alvast heel erg bedankt voor uw medewerking!

Heeft u nog vragen of wilt u meedoen aan een interview?
Mail dan naar arianne.aanstoot@wur.nl

TIP: Aan het einde van de vragenlijst kunt u ook uw e-mailadres achterlaten om mee te doen aan de interviews!

Geitenkamp (Arnhem) en
Spoorbuurt (Nijmegen) bewoners
aan het woord

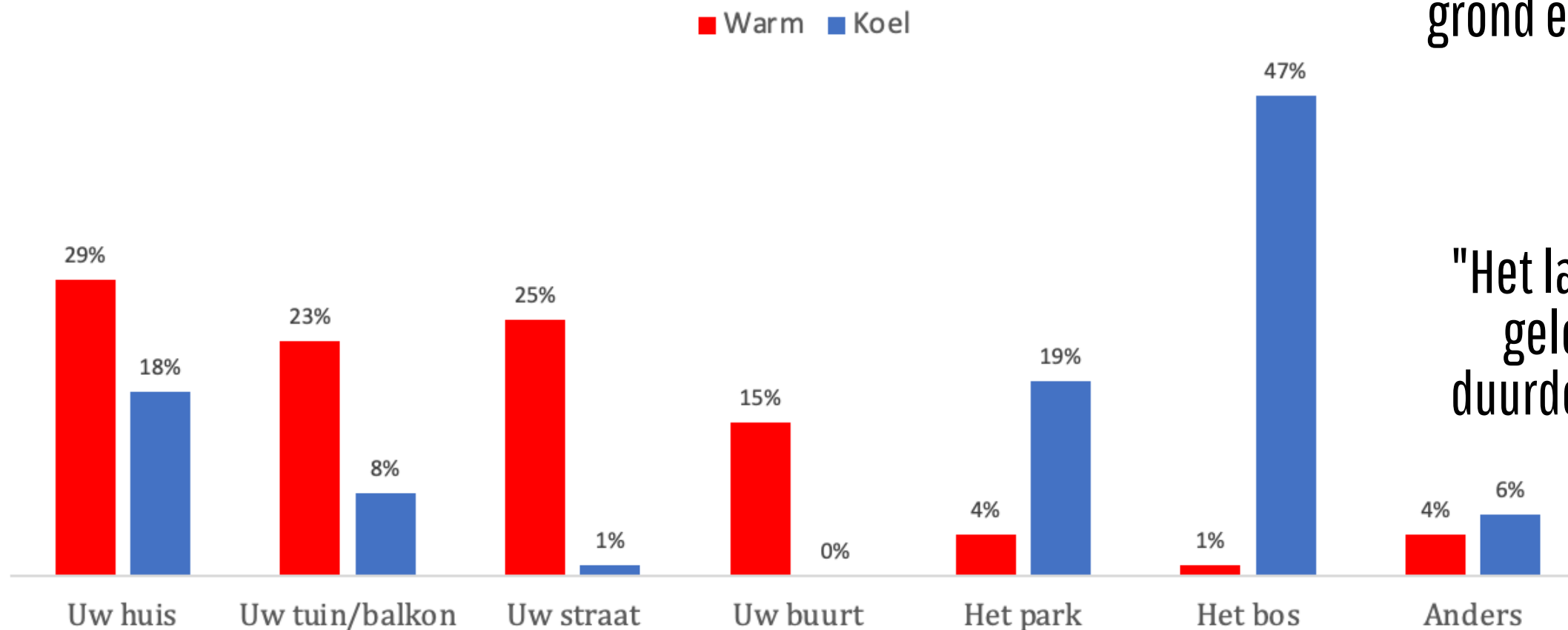

Resultaten - Blootstelling

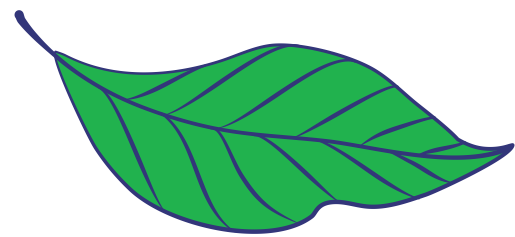
Uit de resultaten blijkt dat de bewoners die aan het onderzoek hebben deelgenomen, wateroverlast en hitte als een bijzonder dringend probleem voor de toekomstige generaties beschouwden. Het gebruikte model concludeert dat de bewoners van beide buurten zich blootgesteld voelden aan overstromingen en hitte.

Welke plaatsen ervaart u als bijzonder warm/koel tijdens een hittegolf? *Meerdere antwoorden zijn mogelijk.*
n=208, totaal van 444 antwoorden (warm) en 344 (koel)

"Als ik in het Mariënbosch (vlak bij Spoorbuurt) loop, zie ik ook dat de grond erg droog is. Vooral de dennenbomen en coniferen worden bruin."
#04, bewoner van de Spoorbuurt, 80 jaar

"Het laatste festival op Hoogte80 (Dichtbij Geitenkamp) was twee jaar geleden, maar nu pas zijn de kale stukken gras hersteld. Vroeger duurde het een maand en dan was het redelijk hersteld, maar nu merk je dat er grote kale plekken gras liggen."
#26, bewoner van de Geitenkamp, 41 jaar

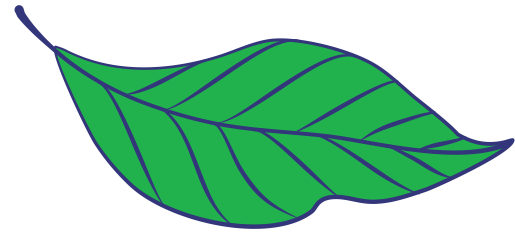

Resultaten - Vatbaarheid

De bewoners voelden zich meer getroffen door de hitte dan door wateroverlast. Wateroverlast leverden dan ook minder persoonlijke hinder op dan hitte. Wat hitte betreft, werden productiviteitsverlies en persoonlijk ongemak het meest genoemd. In de interviews kwam naar voren dat de levenskwaliteit samen met gezondheid het meest genoemde aspect was wat in verband getrokken werd met klimaatverandering.

"Die hitte van de drie zomers op rij met extreme droogte, dat voelt een beetje beklemmend. Persoonlijk word ik daar niet erg vrolijk of productief van.'
#09, bewoner van de Spoorbuurt, 39 jaar

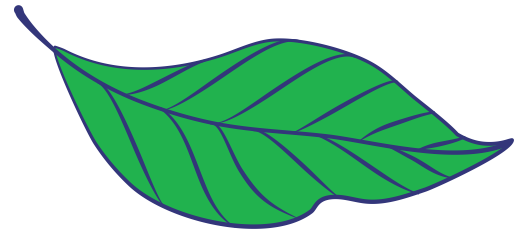
'Het water stroomt zomaar naar beneden. Dan klotst het water zo hard en hoog naar beneden dat je kelder gewoon overstroomt.'
#23, bewoner van de Geitenkamp, 51 jaar

Resultaten - Aanpassingen

De respondenten konden zich beter aanpassen aan hitte dan aan wateroverlast. De respondenten konden de hitte aan door gebruik te maken van een **ventilator** of **airconditioning** en **passen hun levensstijl aan** door alles in een **trager tempo** te doen. **Onderhoud van daken en regenpijpen** waren veel genomen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast.

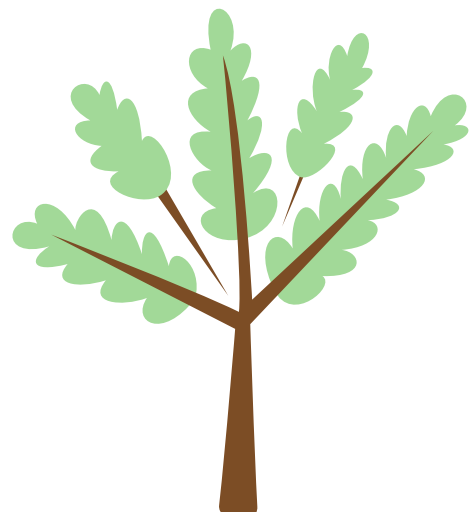
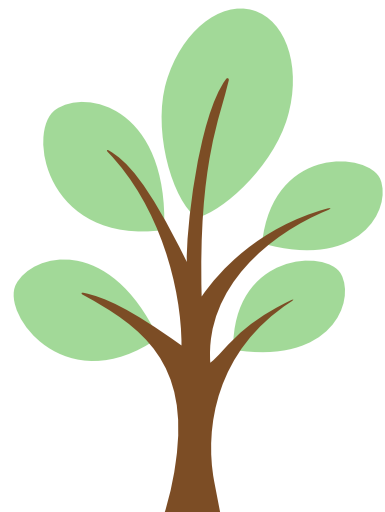
Echter, bewoners voelen zich ook **machteloos** om echt het verschil te maken. Hiervoor kijken ze naar grotere partijen zoals Shell en Tata Steel en naar de nationale overheid. Andere ervaren barrières om aanpassende maatregelen te nemen waren **inkomen, sociale huisvesting**, en de status van de buurt als **beschermd stadsgezicht**.

Resultaten - Groene omgeving

De ondervraagden waren relatief positief over het openbare groen, maar gaven aan dat de randen van de wijken groen waren en dat het groen in het centrum van beide wijken in mindere mate voorkwam. In het algemeen benadrukten de geïnterviewden de **multifunctionaliteit en de ruimtelijkheid van de groene omgeving**, aangezien beide buurten als **druk en vol** werden ervaren. De **barrières** die hier werden genoemd, waren de overlast die veroorzaakt werd door **honden en hun uitwerpselen** en **afval** wat vaak in het groen terechtkomt.

Wanneer privé groen ter sprake kwam werd vooral de zorg geuit over de **trend van verstening**.

"Dat als je een tuin hebt, hij groen moet zijn. Een tuin is een tuin, geen betegeld paradijs."

#26, inwoner van de Geitenkamp, leeftijd 41

Aanbevelingen en conclusie

En nu?

- De veerkracht van de gemeenschap vergroten, aangezien er geen duidelijke "**problemeigenaar**" is.
- Een manier om dit te doen is de gemeenschap samen te brengen in een **buurtcomité** om een **positieve visie** voor hun gemeenschappelijke toekomst te creëren. Dit concept maakt gebruik van de eigen inzichten, wijsheid, creativiteit en ervaring van de bewoners, en van de kracht van de lokale gemeenschap.
- Deelnemers aan het buurtcomité kunnen geworven worden door middel van loting, zodat de groep representatief is. Om ervoor te zorgen dat iedereen die geselecteerd wordt ook meedoet, kan een financiële bijdrage worden toegekend.

Slot

Alle belanghebbenden, met name de gemeente, zouden de bewoners meer aan het woord kunnen laten zodat ze kunnen helpen bij het ontwikkelen van lokale mitigatie- en adaptatiestrategieën.

- Het adaptatiebeleid moet niet geïsoleerd worden ontwikkeld, maar moet rekening houden met sociaaleconomische patronen en ruimtelijke verdelingen.

Door de bewoners te betrekken bij de strategieën die zullen worden ontwikkeld, zouden de bewoners zich meer bewust zijn van de risico's van klimaatverandering, waardoor de ongelijkheidskloof uiteindelijk kleiner wordt. Tevens blijkt uit het onderzoek dat de bewoners in beide wijken kwetsbaar zijn voor klimaatveranderingen en dat actie noodzakelijk is, van zowel de burgers als van alle andere belanghebbende partijen. Juist in de achtergestelde wijken, aangezien deze bewoners hier nog meer risico's lopen.

Benieuwd naar meer?

Wil je meer weten over dit onderzoek,
neem contact op met Arianne Aanstoot (arianne.aanstoot@wur.nl).

Voor informatie over het PARTIGAN project,
mail Marthe Derkzen (marthe.derkzen@wur.nl)